

REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

Nrii de Duminecă pe
an 4 cor.Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

FRAZE UNGUREȘTI.

De Vasile Goldiș.

De câte ori șovinismul maghiar în năvalnica sa pornire a dat peste greutăți mai mari, pe cari prin puterile sale proprii nu le putea învinge, totdeauna a început a suna coarda îndulcirii față de naționalitățile nemaghiare ale țării.

Așa este și timpul de azi.

Orbiți de dorul independenței desăvârșite Maghiarii au crezut, că sunt destul de tari spre a pune în sfârșit mâna pe armată, până aci ultimul obstacol al visului secular de independență maghiară și în viitor cea mai puternică armă pentru crearea statului național maghiar, ceea ce este identic cu nimicirea etnică a popoarelor nemaghiare din țară.

În năvalnica lor pornire însă, Maghiarii s'au izbit și de astădată de puteri protivnice, cari deocamdată se arată destul de tari pentru de a pune zăgaz torentului șovinistic, cel puțin în ce privește armata comună.

În fața acestei situațiuni Maghiarii ear' încep a înțelege, că în Ungaria sunt și nemaghiari, ne văd, se uită la noi, ne zimbesc, ne trag cu ochii, ba încep chiar a recunoaște îndreptățirea culturii proprii a popoarelor nemaghiare din țară și promit, că ei luntre și punte se vor face pentru de a ferici naționalitățile nemaghiare din țară, numai aceste naționalități să le ajute acuma lor pentru ruperea în două a armatei comune sau mai bine zis, pentru crearea armatei naționale maghiare.

Începuse cântarea aceasta încă arhișovinistul Bartha Miklós, Dumnezeu să-l ierte. Acum chiar Kossuth Ferencz, capul partidelor, coaliate în scopul armatei naționale maghiare, scoate ziar românesc și promite Românilor marea cu sarea.

Mai mult. Fruntașii coaliției încep a scrie articoli de fond prin ziarele unguerești, ce apar pe teritorii locuite mai ales de Români. Astfel tocmai la anul nou al nostru «Arad és Vidéke» din Arad publică un articol de contele Apponyi Albert «despre chestiunea naționalităților», ear în «Temesvári Hirlap» din Timișoara în aceeași zi cetim un articol de fond scris de Szivák Imre sub titlul «Naționalitățile și apărarea constituției».

E sistem la mijloc. Matadorii coaliției începu să îndulcească popoarele nemaghiare, pentruca acestea cel puțin să nu accentueze opoziția lor față de maghiarizarea armatei, ori chiar să ajutore pe Maghiari spre scopul acesta.

Simptom de cea mai mare gravitate, procedura aceasta a dominilor coaliției. Căci la deschiderea dietei, dl Apponyi nici nu voia să ia act de existența deputaților naționaliști, ear principalul organ de publicitate al coaliției «Budapesti Hirlap» la începutul campaniei, îndreptate spre sfășierea armatei comune, a declarat hotărât, că Maghiarii vor purta lupta singuri, de ajutorul naționalităților nu au nici o lipsă, căci lupta se poartă în numele întemeierii statului național maghiar și nimeni să nu se mângâie cu gândul, că Maghiarii vor ajunge odată atât de strâmtorați, în cât să facă concesiuni naționalităților nemaghiare din țară în paguba acelu stat național maghiar.

După luptele unui an de zile însă Maghiarii s'au convins, că forțele lor proprii nu sunt suficiente pentru luarea redutei, asupra căreia au dat asaltul. Iși caută acum aliați, își întorc privirile rugătoare spre naționalități.

Din capul locului trebuie să o spunem însă coaliției, că sunt zadarnice încercările ei de a câștiga sprijinul naționalităților nemaghiare pentru lupta politică, pe care o duce acumi majoritatea parlamentului ungar. Lupta aceasta are de țintă tot visul cel vechiu al politicii maghiare, adică prefacerea statului poliglot ungar în stat național maghiar, ear ne amintim că popoarele nemaghiare ale Ungariei, voim recunoașterea caracterului poliglot al statului în legile lui fundamentale și voim egala îndreptățire națională a tuturor popoarelor țării. Coaliția pe de o parte și popoarele nemaghiare ale Ungariei pe de altă parte au așadar scopuri politice absolut contrare și urmarea firească din această constatare idiscutabilă este, că ele nu pot merge pe aceeași cale, nici nu se pot întovărăși în acțiunile lor politice.

E lucru într'adevăr supărăcios, că bărbați ca Apponyi Albert și Szivák Imre ne țin atât de naivi, încât să ne creadă accesibili pentru ademeniri, cari nu conțin absolut nimic real, ci se reduc la simple fraze unguerești.

«Fiecare luptă pentru independența maghiară a fost totodată și luptă pentru libertatea poporului, fiecare avansare a ei a sporit cu nouă cuceriri drepturile de libertate ale tuturor cetățenilor patriei» — zice contele Apponyi Albert. Și se provoacă la faptul, că la desființarea iobăgiei nu s'a făcut deosebire între Maghiari și Nemaghiari.

«Oare pentruce nu vedem naționalitățile noastre alăturându-se cătră noi întru apărarea comoarei noastre comune, întru apărarea constituției maghiare?» — întreabă Szivák Imre. Și adaugă: «Atributele mari ale naționalității sunt: limba, biserica, școala,

cu un cuvânt cultura națională. Nimeni nu intenționează vre-o invasiune asupra acestor terene, căci autonomia lor (a naționalităților) pe aceste terene este asigurată prin legile patriei noastre și noi, cari luptăm pentru întregitatea constituției, socotim de sfânt fiecare atom al ei, nimeni deci nu se poate teme, că noi am fi în stare a vătămă legile țării».

Domnul Szivák Imre a fost însă până acum membru al partidului liberal, de vre-o două decenii. Oare cu partidul liberal d-nul Szivák s'a întovărășit pentru călcarea constituției, nu pentru apărarea ei? Așa trebuie să fie, căci articolul de lege XXXVIII din 1868 dispune, că fiecare elev al școlii populare să fie instruit în limba sa maternă, iar guvernele liberale, pe cari le-a spriginit dl Szivák, au călcat în picioare legea aceasta. Și ce știe d-nul Szivák despre legea de naționalități?

Știe de bună seama, că legea nu s'a scos din vigoare, dar' nici odată nu s'a aplicat, ci tocmai din contră toate guvernele liberale, pe cari le-a spriginit dl Szivák, au călcat în picioare legea aceasta. Este într'adevăr uimitoare temeritatea dlui Szivák Imre, când susține, că «nimeni nu intenționează vre-o invasiune» asupra limbei, școlii și bisericii noastre, când dînsul prea bine știe, că tocmai acestea bunuri scumpe ale noastre sunt ținta celor mai vâjmașe atacuri din partea tuturilor politicianilor maghiari.

Politicianii maghiari mereu se provoacă la aceea, că dînsii libertățile publice și drepturile constituționale nu le vreau numai pentru Maghiari, ci le vreau pentru toate popoarele țării. Faptul este însă, că nimeni dintre politicianii maghiari nu a protestat în contra acelor ordinațiuni ministeriale, cari naționalităților nemaghiare li-a denegat chiar și dreptul de a fi.

Domnii coaliți să o știe odată, că nouă fără naționalitate nu ne trebuiesc drepturi. Să o știe, că frazelor de îndulcire nu le dăm nici o credință, căci nici odată până acum promisiunile, ce ni-s'au dat, nu le-au ținut. Nici legile chiar, pe cari le-au adus de silă la aparență măcar, în favorul nostru, nici odată nu le-au pus în practică.

Bătuți de toate vânturile, duși pe gheață de nenumărate ori, înșelați și folosiți spre scopuri străine de interesele noastre naționale, noi am învățat în sfârșit, ceea-ce trebuia să știm dela început, că mântuirea noastră numai prin noi înșine se poate săvârși.

Mulțumim coaliției pentru invitare, dar' o refuzăm cu toată hotărârea. Vestigia terent.

Poftească Maghiarii a-și întemeia singuri statul lor național maghiar. Noi ne apărăm sărăcia și nevoile și neamul. Dumnezeu va fi cu noi.

VÂNZARE MARE pentru transportare
toată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

liferant de curte a A. t. Săle
archiducelui Iosif

Arad, str. Atczél Péter Nr. 1.

Telefon de oraș și com. 239.

La periferii.

— Criza. —

În Budapesta țin lanț conciliabilele pentru pace. Ieri a fost atras în acțiunea de pace și Wekerle Sándor. Șefii coaliției au ținut conferință la locuința lui Kossuth, din care a transpirat vestea formării unui cabinet de tranziție sub prezidența lui Wekerle.

Pe când acestea se petrec în Budapesta, din Seghedin, Satoraljaiuhely vin vești de scandale petrecute în salele comitatelor drept semne pentru dispoziția de pace ce domnește la periferii.

Eată ce s'a petrecut:

Operetele din comitate.

Eri s'a ținut în Szegedin instalațiunea fișpanului Dr. Nagy Mihály care a depus jurământul în prezența protonotarului suspendat dar repus prin ministrul de interne Tóth Mihály, a căpitanului de poliție Rainer Jozsef și a membrului în congregație Politzer Sándor.

Ordinea a fost menținută de 2 companii de infanteriști, o companie de husari, și o sumedenie de jandarmi. Fișpanul a sosit după amiază la 2 ore în Seghedin. Din tren s'a coborât însoțit de 12 jandarmi.

După instalațiune, părăsind sala, fișpanul a fost insultat pe trepte de vre-o 10—12 membri în congregație, împotriva cărora au trebuit să-l apere jandarmii. Un jandarm a fost constrâns să-și folosească chiar arma, și a împuns pe un muncitor cu numele Piaszti György.

Afară pe strade, mulțimea fanatizată a ajuns mai de multe ori în conflict, cu jandarmii mai ales, cari au dat o salvă de împușcături în aer.

Sunt o grămadă de deținuți.

S'anunță din Satoraljaiuhely, că fișpanul, contele Pallavicini, a scos cu putere brachială din sala comitatului pe vicișpanul Dókus, care deși suspendat, n'a voit să-și predea oficiul.

Dimineața la 10 ore s'a prezentat însoțit de doi jandarmi, oficerul Lukovich și l-a somat pe vicișpan să-și părăsească oficiul. La întrebarea vicișpanului, că la a cui ordin se face aceasta, oficerul a spus că la ordiul fișpanului. Vicișpanul a declarat apoi, că pe fișpan nu-l recunoaște legal și nu i-se supune ordinelor. La aceasta oficerul a dat ordin celor doi jandarmi, cari l'au luat pe vicișpan de mâni și l'au poftit pe ușă afară.

Cazul a făcut mare senzație în oraș.

Congregația comitatului Selymecz a hotărât acum și a doua oară să nu-l instaleze pe fișpanul Szabó Mihály.

Mâne va sosi în Selymeczbánya patru companii de soldați.

Unguri și naționalitățile.

Dl Rákossy, directorul ziarului, »Budapesti Hirlap« președinte al asociațiunii jurnaliștilor maghiari, a făcut următoarele declarațiuni corespondentului ziarului »Le Temps«.

»Regatul Ungariei e admirabil de bine constituit, și nu e remarcabil numai prin instituțiunile sale, ci chiar și prin topografia sa. Maghiari s'au strâns în marea și fecunda câmpie centrală pe care o traversează Dunărea și Tisza. Ruteni, Slovaci, Români, Sârbi și Germani locuiesc frontierele. Majoritatea lor locuiesc în munții care delimitează Ungaria: la Nord la-est și la sud.

Ori nici odată mișcările poporului nu se produc de jos, în sus. Cei din munți se coboară totdeauna către câmpiile fertile ale regatului. Națiunile împrăștiate dela periferie se apropie de centru spre ași câștiga existența. Ele se perd în masa ungară, așa se explică reconstituirea națiunii noastre și a statului nostru din fiecare mare catastrofă. Secretul forței noastre e în pusta noastră.

Actualmente situația noastră față de celelalte naționalități nemaghiare e foarte bună.

Eșecul tentativelor pangermaniste făcute acum câțiva ani e complet.

Raporturile noastre cu ceilalți germani (Șvabi) sunt excelente.

Oarecare agitațiune domnește printre românii din Transilvania. S'au împărțit și sume de bani. Poate că banii au venit din regatul României prin căi indirecte. În orice caz ministrul Feyérváry a favorizat mișcarea aceasta. Meetingurile țărănești au fost interzise de către autoritățile locale. Românii s'au adresat la Budapesta și au avut câștig de cauză.

Preoți, avocați și câțiva deputați naționaliști români au putut face propaganda lor. Astăzi ministrul e speriat și trimite jandarmi și trupe. Din partea slovacilor nu e nimic de temut. La sârbi totul merge bine. Majoritatea s'au raliat la politica magiarofilă formulată la congresul croat din Fiume.

Ungaria nu caută nimic la nord nici la vest. Dar către sud îi este deschisă o splendidă cale de expansiune.

Debușorul ei natural nu e Fiume ci Salonicul. Ea trebuie să organizeze Balcanii. Viitorul nostru e într-o colaborare cu Slavii din Sud. Trebuie ca Dalmația să ni se dea înapoi.

Noi trebuie să avem un ban și în Bosnia ca și în Croația.

Noi știm ce se întâmplă când maghiarii vin în contact cu sârbi.

Sârbi au devenit maghiari sau au dispărut.

Noi mai știm că aceasta politică e contrar politicii imperiului german.

De aceea nu voim să imităm cu nici un preț pe Norvegieni, sunt nebuni în toate părțile dar cine-i bagă în seamă.

Cei sunt o gardă în contra Germaniei și Polonezi în contra Rusiei.

Austria are trecerea imperiului german. Habsburgii trebuie să conserve pe Austria, e regatul ei de apărare, e ansamblu de țări care asigură resursele necesare unei mari puteri.

Dar punctul de gravitate trebuie să fie Budapesta.

De aici trebuiesc îndreptate armatele de asalt.

De pe acum atitudinea noastră față de Germania a început să se modifice. De sigur nu se pune chestia de a se ști dacă Ungaria nu va continua a fi unul din stâlpii Triplei-Alianțe. Statul e dator să-și creeze acest rol din expansiunea care o va lua.

În aceea ce privește criza ungară, dl Rákossy crede că fatalmente mai târziu sau mai de vreme se va termina printr'un compromis. Și nu crede în posibilitatea unei lovituri de stat.

„Românii din Utatul-Sngar“.

Confiscarea cărții dlui Russu Șirianu. — Darea lui în judecată. — Decisia senatului de punere sub acuzare. — Dreptatea a învins.

Oradea mare, 15 Ianuarie. Se știe, că în anul 1904 dl Russu Șirianu a scris o carte: »Românii din Statul-Ungar«, care a fost premiată de »Academia Română«. Nici nu sosise însă aici vre un exemplar dintr'însa, și presa maghiară, îndeosebi »Magyar Szó« și cele aradane, pornise o campanie violentă, afirmând, că opera dlui Russu cuprinde cea mai criminală agitație și indemn la ură împotriva ungarilor.

Natural, că primele exemplare, șapte la număr, sosite librarului P. Simtion din Arad au și fost confiscate ear dl Russu a fost dat în judecată pentru agitație.

Azi senatul de punere sub acuzare dela tribunalul de aici a debătut asupra propunerii procurorului Virágh Béla de a pune sub acuză pe dl Russu, care se prezentase la proces însoțit de tinărul și talentatul avocat Dr. Iustin Marșieu din Arad.

Desbaterile n'au fost publice, deci n'am putut fi de față, să văd cele petrecute.

Am avut însă prilej să aflu următoarele:

În vorbirea de învinuire procurorul și-a îndeplinit după lege slujba; apărătorul Dr. Iustin Marșieu a ținut o cuminte apărare și dupe-ce s'a apărât și dl Russu, cei trei judecători s'au retras să se sfătuiască. Reintrând în sală, președintele a adus hotărârea: **Propunerea procurorului de a se pune sub acuză d-nul Russu se respinge** (a arătat pe larg de ce) și după-ce hotărârea ajunge la valoarea de drept (căci procurorul o poate apela) **cărțile confiscate se vor da înapoi, deci și din România cartea va putea să intre**, neaflându-se în ea lucruri oprite de lege.

Dl Russu a luat la cunoștință hotărârea, procurorul însă a înștiințat că face apelată.

Sărbătorile în Oradia.

— Corespondență particulară. —

De când în strălucitul și bogat dotatul scaun episcopesc român gr. cat. de aici a fost așezat P. S. Sa Episcopul Dr. D. Radu, nu numai în viața noastră bisericească, dar și în cea socială s'a făcut o schimbare mare și îmbucurătoare.

Mare praznic a fost pentru noi în deosebi ziua a doua de Crăciun, când P. S. Sa a întrunit în palatul său fără păreche și la bogata sa masă pe toți cărturarii români din Oradia, fără osebire de biserică și vârstă. Cei gr. catolici erau la un loc și alături cu geco-orientali, bătrâni și tineri.

La masă, firește, s'au ținut vorbiri. Cea dintâiu a fost rostită de P. S. Sa Episcopul, care și-a arătat bucuria, că poate primi la casa și masa sa flamura Românilor din Bihor. A avut cuvinte frățești în deosebi pentru dnii I. Vulcan acad. și nestorul publiciștilor români și pentru dl Iosif Roman, cari își serbau și ziua numelui. După-ce aceștia au mulțumit, a ținut o însuflețitoare vorbire vicarul gr.-or. Vasile Mangra, arătând dragostea și cinstea, pe care o au toți Românii față de P. S. Sa Episcopul Dr. D. Radu și peste tot, atingând coarde, cari au încălzit inimile de frate.

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la morburii de plumăni, cataruri, tușă convulsivă, scrofulosă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Elveția).

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului. delătură tușă, negma, asudarea noptea.

„Roche“

Se capetă prescriindu-se de medic în farmaciile 4 cor. sticla.

La Crăciun a slujit în biserica episcopescă, ajutat de canonici și alte fețe bisericesti, însuși P. S. Sa Episcopul.

În ziua Anului-Nou în biserica gr-or. a servit și a ținut o predică înălțătoare P. C. Sa Vicarul V. Mangra.

Având ziua numelui, P. C. Sa a fost obiectul unor manifestațiuni însemnate de simpatii și venerațiune. A fost de l'a felicitat P. S. Sa Episcopul Dr. D. Radu, Escelețele Lor Feldmarșal Csanádi, Iohann Freiherr Karg von Bebenberg, colonel, apoi Sável Kalmán, președintele Tablei, Bekási, comandantul honvezilor din loc, vicșpanul Miskolczy Ferencz, primarul Rimmler, etc. etc., după-cum a primit d'asemeni număroase felicitări din toate părțile locuite de Români.

Din România.

Moartea lui Eugen Stătescu a produs cea mai adâncă impresiune în toate cercurile.

A. S. R. Principesa României a exprimat d-nei Stătescu condolențele sale prin intermediarul d-nei Greceanu.

A. Sa R. Principele României de asemenea a însărcinat pe aghiotantul Său de a exprima doamnei Stătescu cele mai vii regrete.

Eată decorațiunile, pe cari le avea bărbatul de stat:

1. Marea cruce a ord. Steaua României.
2. Marea cruce a ord. Coroana României.
3. Medalia Apărătorilor Independenței.
4. Crucea trecerei Dunărei.
5. Crucea de cl. I. a ord. Casei de Hohenzollern-Sigmaringen.
6. Marea cruce a ord. Francisc Iosif.
7. Marea cruce a ordinului Coroana de fier.
8. Marea cruce a ordinului Osmaniei.
9. Marea cruce a ordinului Frederic de Wurtemberg.
10. Marea cruce a Casei saxone Ernestine.
11. Marea cruce a ord. Tacova.

Banca Națională a României a împlinit 25 ani de existență.

Înființată la 1880, sub guvernul lui Ion Brătianu, Banca Națională, grație înțeleptei conduceri, a ajuns azi să fie primul nostru institut de credit, a cărei republicațiune s'a întins și peste granițele țării.

Din străinătate.

O misiune engleză în Japonia. Dl Cecil Gurney, consul general al Angliei la Marsilia, a primit ordinul de apropiată sosire a unei importante misiuni engleze care se ducă în Japonia.

Această misiune, dirijată de principele Arthur de Connaught, nepotul regelui Angliei, se înal compune din lordul Redesdale, amiralul sir Edwar Hobar Seymour, primul aghiotant al regelui, locotenentul general sir Thomas Helly Henry, colonelul Arthur Lampson și o suită număroasă.

Simpla enumerare a titurilor purtate de înaltele parsonagii ce compun această mi-

siune este suficientă ca să ne deie idee de importanța ei.

Ea are următorul rol de îndeplinit, după cum spun ziarele străine.

Principele Connaught a fost personal însărcinat de Eduard VII de a remite mikedului însemnele ordinului Jaretierei, care ordin i-s'a conferit în urma semnării noului tratat anglo-japonez. Alte misiuni mai sunt încredințate nepotului regelui, dar ele nu se cunosc încă.

Din municipii.

Congregația estraordinară în comitatul Timișorii. Fișpanul Timișorii Molnár Viktor a convocat pe 29 I. c. crt. congregație estraordinară, cu mai multe agende interesante la ordinea zilei. Pe noi ne interesează mai mult interpelațiunea anunțată și luată în ordinea de zi, a protopopului Buziașului, Iona Pepa, în chestiunea zvonurilor mincinoase despre revoluția românilor. Vrednicul luptător din comitatul Timiș, va vesteji după merit manoperile infame ale administrației.

Abonați „Tribuna“!

Abonați »Tribuna«, — eată cum să se întâmpine unii pe alții prietenii și cititorii nostri, și toți Români de bine cari vor să spriginească pe luptătorii naționali.

Rugăm îndeosebi pe abonenți să grăbească cu reînnoirea abonamentului, trimițând banii chiar de p'acum.

Deși în anul ce începem »Tribuna« se va înfățișa cu însemnate îmbunătățiri: se va tipări cu litere noi și pe hârtie mai bună, numărul de Duminecă (pentru popor) va fi de 12 pagini, totuși

prețul abonamentului rămâne același:

20	coroane	pe un an,
10	»	» jumătate an,
5	»	» trei luni,
2	»	» o lună.

Numărul de săptămână, pentru popor, va costa:

4	coroane	pe un an, ori
2	»	» jumătate an.

Îndeosebi acum, când kossuthiștii vor să otrăvească sentimentele naționale cu foaie românească scrisă după gândul lor, preoții și învățătorii români să-și socotească drept o sfântă datorie a face abonenți, cât mai mulți pentru »Tribuna«.

Numai întărindu-ne unii pe alții, vom putea duce la isbândă însăși lupta pentru binele neamului.

»TRIBUNA«.

Telegrame.

Alegeri în Anglia. Londra, 15 Ianuarie. Incât se cunosc pân'acum rezultatul alegerilor, partidul liberal a învins pe toată linia. Fostul ministru-președinte Balfour a căzut; contracandidatul său liberal l-a majorizat cu 1980 voturi. Dintre alegerile de azi se cunoaște rezultatul în 12 cazuri, pretutindeni au învins liberalii. În partid domnește colosală însuflețire. Londra prezintă icoana unei mișcări foarte vii. În redacții și localuri de cluburi e colosală afluență, masele sunt în delir pentru învingerea liberalilor. Pe piețele publice de pe tribune improvizate se vestesc rezultatele din provincie, mulțimea izbucnește în urale la veștile de biruință a liberaillor.

Atentat. Cernicov, 16 Ianuarie. Impotriva guvernatorului Ciorstov s'a făcut atentat cu dinamită. Când guvernorul se întoarcea acasă dela biserică însoțit de nevasta sa, s'au aruncat asupra trăsorii sale două bombe. Guvernatorul a fost rănit grav, ear soția sa mai ușor. Atentatorul a fost prins.

Consiliu comun de ministri. »Bud. Tud.« anunță că mâne după amiază se va ține în Viena un consiliu comun de ministri în chestința convențiilor comerciale cu străinătatea,

D'ale meseriașilor.

Brad, 12 Ianuarie 1906.

Patru ani au trecut din 1 Ianuarie 1902, când pentru prima-dată prin un profesor dela gimnaziul român din Brad, au fost convocați toți meseriașii români din orașelul susnumit la o consfătuire comună asupra îmbunătățirii sorții lor.

La acea consfătuire s'au și prezentat aproape toți meseriașii. Deschiderea consfătuirii s'a făcut prin o vorbire bine simțită. S'a arătat, cum meseriașii români din alte centre, — de pildă cei dela Sibiu, Arad, Brașov, Orăștie ș. m. d., — sub conducători harnici și cu inimă pentru înaintarea meseriașilor, — au pus și pun cu însuflețire adevărată, umăr la umăr formând mănunchiuri solide, societăți binefăcătoare pentru îmbunătățirea sorții lor în special, pentru a poporului nostru în general.

Vorbirea ținută a avut efect. Atunci s'a hotărât înființarea reuniunii meseriașilor din Brad după modelul celor existente, pentru spriginirea și ajutorarea tinerilor deștepți — dar săraci, cari îmbrățișează vre-o meserie. Că reuniunea nu s'a înființat până astăzi, deși statutele sunt gata, — a fost singur acel motiv, — ca mai întâiu meseriașii să se deprindă pe cale socială, prin petreceri aranjate de ei, prin darea de reprezentațiuni teatrale-declamatorice, prin contribuiri după putința lor, și pe calea asta să se pună basă unui fond pentru ajutorarea învățăcelor și sodalilor de meseriași români.

De atunci 1902 și până la finea anului 1905 st. v. bravii meseriași români au dat 7 reprezentațiuni teatrale-declamatorice, 2 petreceri de joc și un maial, — toate cu bun succes moral și material. Recunoștința și mulțumita meseriașilor se exprimă inteligenții române din Brad, care fără pregetare s'a prezentat la toate petrecerile și a contribuit cu obolul ei la formarea fondului, — care fond astăzi face suma frumoasă de peste 600 cor.

Spre bucuria meseriașilor și acum la 26 Decembrie 1905 a doua zi de Crăciunul românesc, cu ocaziunea producțiunei teatrale s'au prezentat între meseriași întreaga inteligență din Brad începând dela dl deputat Vasile Damian, până la cel din urmă scriitor precum și întreg corpul didactic dela institutul gimnazial.

Representarea piesei »Peatra din casă«, Interpretarea rolurilor prin domni: Anton Filip (Pălciu), dl Sabin Jula (Nicu), d-ra Elena Schwarniczky (Zamfira), d-ra Tecla Bena (Marghiolița), dl Ioan Siminiu (Leonil), dl Sab. Indrieș (Her Franz), d-ra Ida Cainap (țigancă) și dl Petru Florinca a s'cerat aplausele publicului ales și foarte număros.

«Reuniunea de cântări și muzică gr. or. rom. din Varadia» invită cu onoare la concertul împreună cu teatru ce va aranja Vineri, la Botezul Domnului, adevă în 6 Iannarie 1906 st. v. în sala ospătării mari de acolo.

ECONOMIE.

Arad, 16 Ian.

Inaugurarea noului institut de credit și economii: «Codreana» din Băsești. În 9 Ian. n. c., a treia zi de Crăciun, s'a inaugurat noaua bancă românească din Selagiu «Codreana» cu sediul în vestita comună Băsești despre și mai renumitul nostru bărbat George Pop de Băsești.

În 9 Ian. n. c. dimineața veneau sanii după sanii pe străzile Băseștilor, aducându-ne fiecare oaspeți, preoți, advocați, învățători și mireni, împreună cu popor dela sate, cari doriau să fie de față la acest praznic.

Dela sf. biserică am mers cu toții la locul noului institut de bani unde îmbrăcați în ornate, preoții Petru Pap din Babța și preotul locului pe lângă pontificarea părintelui protopopului Vasile Pap din Orța de jos, s'a săvârșit sfințirea apei, după care a urmat binecuvântarea localului și stropirea cu apă sfințită a tuturor celor de față în frunte cu inteligența, care era reprezentată prin d-nii: George Pop de Băsești, Vas. Pop paroh, protopop, Orța; Francisc Hossu Longin, Deva; Petru Pap, preot Babța; Teodor Lengyel, preot Stremț, I. Lengyel preot în Orța-de-jos, Dion. Pop. Orța; N. Orga, contabil la «Sălăgiana» Jibău, Im Lobonț, preot Gărdani, Giurtdai; Dr. A. Boitor, Agârbiciu, Marcu, V. Mica, Odorhei; N. Tătar, contabil; G. Murășian, precum și alții mulți, pe cari nu i-am putut însemna și o mulțime de dame.

După sfințirea apei a urmat cetirea rescrip-tului tribunalului din Zălau relativ la înregistrarea firmei noii bănci, ear după aceasta cuvântul de inaugurare a ilustrului nostru bărbat George Pop de Băsești. Aceasta vorbire frumoasă a făcut o impresie asupra tuturor celor de față, cari am ascultat-o cu toată evlavia. După actul de inaugurare ne-am întrunit apoi la ospitala masă a dlui G. Pop de Băsești.

Tîrg de cai de lux în Brașov. Pentru ridicarea culturai de cai în Ardeal, orașul Brașov a hotărît să aranjeze în luna August, tîrg de cai de lux. Tîrgul acesta se va ținea în fiecare an.

«Meseriașul» este titlul unei noaue foaie, industrială și economică, ce apare în Lugoj, tot a două Duminecă, în redacțiunea unui comitet alcătuit din măestrii. Proprietar și redactor responsabil e Constantin Liuba.

Posta redacției.

V. M. în C. Nu putem acorda reduceri preste tot și mai ales Casinelor din principiu nu acordăm.

Posta administrației.

M. Casino. Fehértemplom. De aici se expediază foaia regulat.

D. M. M. St. Noi trimitem la Berzova.

P. Cimponeriu. Vinga. Noi am trimis regulat foaia. N'am sistat.

D. R. Dézna. Abonamentul e plătit până la 1 Iulie 1906.

I. T. Scărișoara Lapuș. Abonamentul e plătit până la 1 Martie. 1905.

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nichia.

Află aplicare momentan
3 culegători tipografici
buni
în tipografia „Tribunei“.

Nouă prăvălie de flori.

Atrag atențiunea on. public asupra prăvăliei mele de flori naturale și artificiale ce mi-am deschis'o în

Strada Hunyádi n-ru 6.

Primeasc să pregătesc pentru ori-ce ocazii de nunți, baluri, etc. buchete, coroane și orlee decoratiți, cu cel mai bun gust. În timp de lipsă, coroane se pregătesc în 3 oare. Primeasc și aranjare de grădini pe la domenii, cu condițiile cele mai favorabile. Recomandându-mă în protecția onor. public, rămân cu deosebită stimă:

Czavar Dániel

Grădinar, — Arad, — strada Hunyádi-u. nr. 6.

Am
fost
betiv

până-ce nu am folosit **medicina antialcoolică a lui FRANKL.**

Femeea mea mi-a pus'o în băutură, și cum acest medicament nu are nici miros și nici gust, — fără știrea mea am luat leacul mântuitor. Acum mi-e scirbă de ori-ce băutură spirtoasă. Recomand ori și cui acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericirea în mil și mil de familii. Nu e stricteios sănătății! Un flacon întreg e 5 coroane. Se poate comanda și cu rambursă.

FRANKL ANTAL, spiterie
S Z E G E D, Felső-város 20.

Mersul trenurilor.

Valabil dela 1 Oct. 1905.

ARAD—BUDAPESTA.

	acc.	pers.	pers.
Arad, pleacă	4.16 dim.	11.25 a. m.	9.30 seara
Sofronya	—	11.41	9.48
Curtici	4.36	11.55	10.03
Lökösháza	—	12.10	10.21
Chitighaz	4.59	12.26	10.40
Ciaba	5.17	12.59	11.24
Szolnok	7.17	4.13	2.34
Bpesta, sosește	9.35 seara	7.20 seara	6.10 dim.

BUDAPESTA—ARAD.

	acc.	pers.	pers.
Bpesta, pleacă	7.25 dim.	8.10 dim.	10.— seara
Szolnok	9.16	10.56	1.—
Ciaba	11.11	1.28	4.00
Chitighaz	11.30	2.29	4.58
Lökösháza	—	2.51	5.21
Curtici	11.54	3.05	5.38
Sofronya	—	3.15	5.50
Arad, sosește	12.12 d. m.	3.29 d. m.	6.05 dim.

ARAD—SEGHEĐIN.

	pers.	pers.	pers.
Arad, pleacă	4.50 dim.	4.06 d. m.	7.10 dim.
Pecica	5.33	4.39	7.54
Bătania	6.01	5.01	8.21
Mezőhegyes	6.38	5.30	8.57
Nádlac	7.26	6.31	9.48
Makó	8.02	7.13	10.29
Seghedin, sos.	9.35	8.31	11.49

SEGHEĐIN—ARAD.

	pers.	pers.	pers.
Seghedin, pl.	4.00 dim.	6.29 seara	3.23 d. m.
Makó	5.05	7.30	4.17
Nádlac	5.59	8.13	4.53
Mezőhegyes	6.36	8.46	5.23
Bătania	7.31	9.33	6.02
Pecica	7.58	9.57	6.59
Arad, sosește	8.35	10.33	6.17

ARAD—TEIUȘ.

	acc.	pers.	pers.
Arad, pleacă	12.22 d. m.	4.29 d. m.	6.35 dim.
Ghioroc	—	4.35	7.06
Radna-Lipova	12.56	4.59	7.29
Soborșin	1.50	6.55	8.47
Murăș-Ilia	2.31	7.55	9.42
Deva	2.56	8.44	10.27
Simeria (Piski)	3.07	8.58	10.41
Orăștia	3.32	9.45	11.24
Vințul-de-jos	3.53	10.30	12.04
Alba-Iulia	4.15	10.49	12.24
Teiuș, sosește	7.36 seara	11.25 seara	12.58 d. m.

TEIUȘ—ARAD.

	pers.	acc.	pers.
Teiuș, pleacă	3.55 dim.	8.55 dim.	2.— d. m.
Alba-Iulia	4.23	9.30	2.28
Vințul-de-jos	4.44	11.47	2.48
Orăștie	5.33	12.33	3.33
Simeria (Piski)	5.59	12.50	3.57
Deva	6.29	1.16	4.27
Murăș-Ilia	7.06	1.41	5.05
Soborșin	8.15	2.32	6.19
Radna-Lipova	9.34	3.23	7.34
Ghioroc	10.10	—	8.16
Arad, sosește	10.50 a. m.	4.01 d. m.	8.50 seara

ARAD—TIMIȘOARA.

	pers.	pers.	pers.
Arad, pleacă	6.15 dim.	12.17 d. m.	5.— seara
Aradul-nou	6.25	12.28	5.21
Vinga	6.55	12.56	6.14
Timișoara, sos.	7.44	1.45	7.39

TIMIȘOARA—ARAD.

	pers.	pers.	pers.
Timișoara, pl.	8.25 dim.	2.10 d. m.	9.17 seara
Vinga	9.45	3.03	10.17
Aradul-nou	10.27	3.33	11.49
Arad, sosește	10.40	3.42	00.95

Brunner Béla

prăvălie de specialități pentru doamne și domni

ARAD

Szabadság-tér nro. 20

(Colțul străzii Forray. palatul Contelui Nádasdy)

Recomandă magazinul său bogat asortat, unde se găsec întotdeauna cele mai noi articole de modă și de sezon.

Mare asortiment de obiecte de lux, cu preț redus.

Mare asortiment de parfumerii franceze și engleze.

Magazinul principal al fabricii de mănuși Hauerli I. & Comp.

Prețuri eftine.

Serviciu prompt.

Comandele din provinciă se execută fără cea mai mică amânare.

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

1904 24 Decembre	ACTIV
75968453	54573453 Reserva metalică Aur . . . 77946985
3184873	21395000 " trate Aur . . . 31125000
49301391	Argint și diverse monete
10103214	Portofoliu Român și Străin
11999320	*) Impr. contra ef. publice 4775500
13585780	" " " " in cont curent 19380881.
1704546	Fonduri publice
5582645	Efectele fondului de rezervă
588765	" " " amortisarea imob. și material
808119	Imobil
76800487	Mobilier și Mașini de Imprimerie
13667726	Cheltueli de Administrație
18947998	Deposite libere
281193317	Compturi curinți
	Compturi de valori
	PASIV
12000000	Capital
18817746	Fondul de rezervă
2867876	Fondul amortisării imobilelor și material
169138530	Bilete de Bancă în circulație
1461065	Profituri și pierderi
1107613	Dobânzi și beneficii diverse
75800487	Deposite de retras
281193317	Compturi curinți

1905 17 Decembre	24 Decembre
110702022	109071985
1406006	1272315
67635170	69265930
24494511	24156381
11999776	11999801
15075400	15014875
2920477	2914477
5764581	5765219
599476	599612
833087	843607
81516865	81339740
11544226	10384940
27194351	26708614
361685948	359337496
12000000	12000000
20110084	20190153
3039628	3048808
242133160	239818320
1560783	1560783
1325428	1379692
81516865	81339740
361685948	359337496

Scomptul 5%
*) Dobânda 6%

NU e de lipsă să se mai comande bandage în Budapesta și Viena. Confectionez tot felul de **mănuși și bandage** pentru domni și doamne precum și suspensorii, cu prețuri favorabile și le curăț. Solicitând protecția onor public oin loc și jur, sunt cu toată stima:

Kovács Lajos

mănușier și confectioner de bandage
Arad, St.Pal-u. Nr. 3.

Vinzare de **VIN** în mare și mic, producție proprie din podgoria Șriei.

- Vin nou alb, litra 52 fileri.
- Vin vechiu alb 64 „
- Rizling alb 80 „
- Schiller (roșu) 56 „
- Vin roșu vechiu cor. 1.—
- Rachiu de drojdii, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune 1.60 cor.
- Pelin sîrbesc veritabil 1.20 „

Se capătă la **Quiriní Sándor**
Arad, Aulich Lajos-u. 7/e.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am onoare a încunoștiința pe onor. public, că

în curtea fabricii de spirt „Mittelmann“
din Béla-tér 1. am deschis un magazin pentru

lemn de foc

unde se pot căpăta:

blăni de fag de I-a clasă || blăni de fag de II-a clasă
, stejar , I-a , || , stejar , II-a ,
de asemenea și grinzii. = Se poate lîfera și cu vagoanele.

Braun Ede.

In pretuita atentiune a arhitecților!

Lenkey Antal

zidar diplomat și întreprinzător-architect

ARAD, strada Szekeres Nro. 4.

Se recomandă atențiunei p. t. publicului din loc și din provincă care vrea să zidească, primind pe lângă prețuri moderate și pe lângă garanță tot felul de lucrări din branșa zidăriei anume: case de arîndă, case private, cartele de vară și grânare pre-cam și transformarea edificilor vechi, a fațadelor și a pavagelor de ciment și beton.

La dorință servesc gratuit cu planuri și cu preliminar de spese.

Pentru vinderea
în comisiune a

Marelui Magazin de asortimente de sticlă

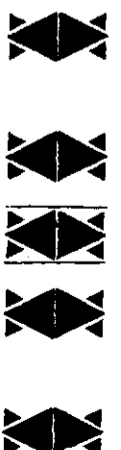
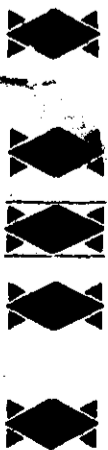
de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decori pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe

Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

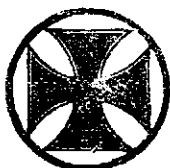
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de urechi, bătăile de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mâini și picioare, slăbirea peste tot, reuma, odăgră ischias, vâdul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care în tractare normală s medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este că vindecă cu numai din timp în timp, și introduce constant

in corpul omeneasc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâtoare, care pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

In cancelaria mea seafă atestată încase din toate părțile lumii cari pretuse cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacienții, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primesc bani înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iertinătatea eststraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expunere pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunnd de mijloace îndestuitoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public o o o
cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In speial fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, elururi, pluguri (Șelțană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pinițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii mici și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz, garantând totdeodată, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeodată lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinșit o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Serviciul prompt și conștientos!

Unde se adună Românii? La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern, cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întâlnire al inteligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veritabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul o o o o
o o o o „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad, cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restaurantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se cspăta cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!